

Akademik Danışmanların ve Öğrencilerin Akademik Danışmanlık Hizmeti İle İlgili Değerlendirmelerinin Karşılaştırılması

Ayhan DEMİR

Orta Doğu Teknik Üniversitesi

Eğitim Bilimleri Bölümü

Özet- Bu çalışmada, akademik danışmanların ve öğrencilerin verilen akademik danışmanlık hizmetini değerlendirmeleri karşılaştırılmıştır. Araştırmaya ODTÜ'nün değişik bölümlerinden 287 akademik danışman ile 735 lisans öğrencisi katılmıştır. Akademik danışmanların ve öğrencilerin verilen akademik danışmanlık hizmetini değerlendirmelerini saptamak amacıyla bu araştırma için geliştirilen Akademik Danışmanlık Değerlendirme Formu'nun iki paralel şekli kullanılmıştır. Akademik danışmanlar ile öğrencilerin verilen hizmete yönelik görüşleri arasındaki farklar t-testi tekniği ile incelenmiştir. Sonuçlar genelde, öğrencilerin verilen hizmetin kalitesini akademik danışmanlardan anlamlı düzeyde ($p < 0.05$) daha düşük değerlendirdiklerini göstermiştir.

Summary- In this study, academic advisory system was assessed through opinions of the students and academic advisors. The subjects of the study consisted of 735 METU students and 287 academic advisors. The two parallel versions of the Academic Advisory Assessment Form were developed by the researcher to explore of students' and academic advisors' assessment of the academic advisory system. The differences between students' and academic advisors' responses were examined for significance through the use of t-test technique. Results indicated that overall the students rated the quality of the academic advisory system significantly lower than academic advisors.

Giriş

Günümüzde eğitim sadece bireylerin akademik gelişimleriyle değil, onların kişisel ve sosyal gelişimleri ile de yakından ilgilenmek zorundadır. Bireysel farklılıklara önem veren, öğrenciyi bir bütün olarak ele alan, öğrenci merkezli bir eğitim anlayışının gelişmesi sonucunda ortaya çıkan bu durum, her düzeydeki eğitim kurumlarında, bireysel farklılıkları göz önünde bulunduran ve öğrencilerin ilgi, yetenek ve gereksinimlerine yanıt verebilecek çeşitlilikteki esnek programların uygulanmasını zorunlu kılmıştır. Böyle bir amaca ulaşabilmek ise, eğitim kurumlarında, eğitim hizmetlerinin birbirini tamamlayan üç grup tarafından yürütülmesiyle mümkün olabilmektedir. Bu çerçevede, eğitim kurumlarının düzenli işleyişi yöneticiler tarafından sağlanırken öğretim etkinlikleri öğretmenler tarafından

sürdürülmektedir. Bu iki gruba ilave olarak günümüzde öğrencilerin akademik gelişmelerinin yanısıra kişisel ve sosyal gelişimi öğrenci kişilik hizmetleri personeli tarafından desteklenmektedir (Özgüven, 1989).

Yükseköğretim kurumlarının, bu bağlamda, gerek yapısal özellikleriyle gerekse öğrenci gereksinimelerindeki çeşitlilik nedeniyle, diğer eğitim kurumları arasında özel bir konuma sahip olduğu söylenebilir. Nitekim, çeşitlenmiş ve tüm öğrencilerin alması gereken derslerin yanısıra çeşitli seçmeli derslerin de sunulduğu programlarda öğrencilere yardımcı olacak "Akademik Danışman" adı verilen öğretim elemanlarının belirlenmesi de bu özel konumun bir göstergesi olarak kabul edilebilir.

Ülkemizde, yükseköğretim kurumlarındaki lisans eğitiminde akademik danışmanlık

müessesesi ilk olarak Orta Doğu Teknik Üniversitesinde (ODTÜ) uygulanmış; daha sonra Yüksek Öğretim Kanununda, öğrencilere akademik danışman tayin edilmesi hükmüyle tüm yükseköğretim kurumlarına yaygınlaştırılmıştır (Kuzgun, 1989).

Yükseköğretim kurumları lisans eğitiminde 1973 yılında yürürlüğe giren 1750 sayılı Üniversiteler Kanunu'nun "öğretim üyeleri ve görevleri" ile ilgili 18. maddesinin (c) bendinde, öğretim üyelerinin akademik danışmanlık görevleri "Haftanın en az iki gününü belli saatlerde öğrencileri kabul ederek onlara yardım etmek ve yol göstermek" ifadesiyle tanımlanmıştır. Ancak, söz konusu maddede "yardım etmek ve yol göstermek" konusunda bir açıklık bulunmamaktadır (Gülerman, 1989). Bu durum, uygulamada, her sınıfa atanan akademik danışmanların görevlerini, ders programlarının yapılması, genel olarak öğretim etkinlikleri konusunda bilgi verme ve yönetim ile öğrenci arasındaki iletişimi sağlama gibi konularla sınırlandırmaktadır.

ODTÜ Yönetmeliğinin çeşitli hükümler kısmının 27. maddesinde akademik danışmanların görev tanımları "Öğrencilerin öğretim programlarının düzenlenmesinde yardımcı olmak ve diğer sorunları ile ilgilenmek üzere öğretim üyeleri arasından ilgili yönetmelikler hükümlerine göre danışman görevlendirir." şeklinde ifade edilmektedir. Akademik danışmanlar için verilen bu görev tanımı incelendiğinde, tanımın akademik danışmanlara iki yönlü bir görev yüklediği söylenebilir. Bunlardan birisi, öğretim programlarının düzenlenmesiyle ilgili akademik danışmanlık görevidir. Bu görev akademik danışmanlara öğrencilerin gerektiğinde ders yükünü azaltma ve artırma yetkisini de vermektedir (ODTÜ Yönetmeliği, 1990). Diğer taraftan, son yıllarda öğrencilerin seçmeli ders alma ve herhangi bir dersten çekilmeleri kararları da akademik danışmanlarca onaylanmaktadır. Söz konusu maddede belirtilen bir diğer görev ise, maddede açıklık getirilmemiş olan

"öğrencinin diğer sorunlarıyla ilgilenme" dir. Birbirinden farklı gibi gösterilmekle birlikte birbiriyle yakından ilişkili olabilecek bu iki yönlü yardımın tek bir kişi tarafından verilmesi ise, hem bu görevi sürdürenler hem de bu hizmeti alan öğrenciler açısından bir karmaşanın yaşanmasına yol açmaktadır. Bir başka deyişle, akademik danışmanların öğrencilerin seçmeli ders alma veya belli bir dersten çekilme gibi tercihlerine ilişkin olarak onlara verecekleri yardımın, öğrencilerin ilgi, yetenek ve diğer psiko-sosyal özelliklerinden bağımsız olarak ele alınmayacağı açıktır. Buna karşılık, "öğrencinin diğer sorunlarıyla ilgilenme" olarak tanımlanan ve daha çok öğrencinin psiko-sosyal sorunlarının ima edildiği görevin ise, Öğrenci Kişilik Hizmetleri çerçevesinde verilmesi gereken hizmetler ile ilgili görevler ve bu görevlerin gerektirdiği bilgi ve becerilerle karıştığı görülmektedir. Bu durum ise, hem akademik danışmanlar hem de öğrenciler yönünden bir rol karmaşasına neden olmakta; bunun sonucu olarak da, akademik danışmanların verdikleri hizmete ilişkin değerlendirmeleri ile öğrencilerin bu hizmete ilişkin değerlendirmeleri arasında bir farklılaşma ortaya çıkmaktadır.

Akademik danışmalar görevlerinin açık tanımlanması olmadığı için görevlerini algıladıkları biçimde yerine getirmektedirler. Bu yüzden de belli görevlere ağırlık verilebilmekte ve danışmanlık görevleri danışmanlara bağlı olarak farklılıklar gösterdiği gözlenmektedir. Bazı danışmalar kayıt, ders ekleme-bırakma dönemlerindeki işlemleri esas görevi olarak görmekte; öğrencilerle ilişkileri ise görev dışı algılayıp ikinci plana itmektedirler.

Diğer taraftan öğrenciler de danışmanların görevlerini tam olarak bilmediklerinden onların görevlerini, onların verdikleri hizmetle sınırlı olduğunu düşünerek sadece bu alanda hizmet beklemektedirler.

Son yıllarda hızla artan öğrenci sayısı yükseköğretimde akademik danışman öğrenci ilişkisinin önemini daha da artırmakta; bu ise, akademik danışmanların var olan

yükünü daha da fazlaştırmaktadır. Bütün bu tartışmalar akademik danışmanlığın yükseköğretimin vazgeçilmez bir parçası olduğu gerçeğini ve akademik danışmanlık konusunda yürütülecek çalışmalara olan gereksinimi ortaya koymaktadır.

Ülkemizde, sınıf öğretmenlerinin görev algıları (Gültekin, 1984), okul danışmanlarının görev algıları (Kepçeoğlu, 1978), öğrencilerin rehberlik merkezlerinden beklentileri (Görkem, 1985) ve öğrencilerin danışmanlardan beklentileri (Aydın, 1987) konusunda ortaöğretim düzeyinde araştırmalar yapılmıştır. Ancak, yükseköğretim düzeyinde akademik danışmanlık sistemi üzerinde sürdürülen çalışmaların sınırlı sayıda olduğu gözlenmektedir.

Bu konuda Ankara Üniversitesi Dil Tarih ve Coğrafya Fakültesinde 49 öğretim üyesi ve 259 öğrencinin katıldığı çalışmada Kuzgun (1989), öğrencilerin gereksinme duydukları hizmet alanlarını, öğretim üyelerinin hangi rol ve görevleri danışmanlık görevi saydıklarını incelemiştir. Ayrıca, bu araştırmada, öğretim üyelerinin görev algıları ile öğrencilerin görev beklentileri arasındaki farklılık ve öğrencilerin bekledikleri ve gördükleri hizmet arasındaki farklılıklar da araştırılmıştır. Bu çalışmanın sonunda varılan vargi yüksek öğretim kurumlarında akademik danışmanlık hizmetinin gerekli olduğu ancak yeterli olmadığı şeklindedir.

Tümkiye (1990) ise, Çukurova Üniversitesinde yaptığı çalışmada akademik danışmanların görev algıları ile verdikleri hizmet arasında ve öğrencilerin danışmanlık görev algılarıyla gördükleri hizmet arasında anlamlı farklar olduğunu göstermektedir.

Bu konuda yapılan tartışmalarda, akademik danışmanlık hizmetlerinin özellikleri ve rehberlik ve psikolojik danışmanlık hizmetlerine yüksek öğretim düzeyinde duyulan gereksinme dikkate alındığında, bu hizmetlerin yaygınlığını arttırmak için akademik danışmanlara rehberlik ve psikolojik danışman niteliğinin

kazandırılmasının da bir yol olabileceği öne sürülmektedir (Gülerman, 1989).

Yukarıdaki tartışmaların ve araştırma bulgularının ışığında, bu araştırmada, akademik danışmanların öğrencilere verdikleri akademik danışmanlık hizmetine ilişkin değerlendirmeleri ile akademik danışmanlık hizmeti alan öğrencilerin aldıkları bu hizmete ilişkin genel değerlendirmeleri arasında bir fark bulunup bulunmadığı araştırılmıştır.

Yöntem

Bu çalışma Orta Doğu Teknik Üniversitesinde (ODTÜ) yürütülmüştür. Araştırmanın ODTÜ'de mevcut 5 fakülte'deki tüm akademik danışmanlar ile bu fakültelerdeki bölümler ve sınıflar dikkate alınarak seçilecek öğrenci grubu üzerinde yürütülmesi planlanmıştır. Bu çalışma için geliştirilen ölçme aracı Orta Doğu Teknik Üniversitesinde akademik danışmanlık hizmetini veren tüm akademik danışmanlara dağıtılmış ve yanıt alınan 287 akademik danışman bu araştırmanın akademik danışman grubu olarak kabul edilmiştir. Bu grubun akademik danışmanlık hizmeti verdiği öğrencilerden 735 lisans öğrencisi ise araştırmanın öğrenci grubunu oluşturmuştur.

Akademik danışman grubunun 110'u kadın, 177'si erkektir. Grupta 53 profesör, 51 doçent, 23 yardımcı doçent, 35 öğretim görevlisi, 125 araştırma görevlisi bulunmaktadır. Bu akademik danışmanların 64'ü Fen-Edebiyat Fakültesi'nde, 29'u Mimarlık Fakültesi'nde, 25'i İdari Bilimler Fakültesi'nde, 25'i Eğitim Fakültesi'nde, 144'ü ise Mühendislik Fakültesi'nde bu hizmeti sürdürmektedirler.

Öğrenci grubunun ise 361'i kız, 374'ü erkek öğrencidir. Öğrencilerin 214'ü birinci, 211'i ikinci, 180'i üçüncü ve 130'u dördüncü sınıf öğrencileridir. Öğrencilerin 169'u Fen-Edebiyat Fakültesi'nde, 110'u Mimarlık Fakültesi'nde, 149'u İdari Bilimler Fakültesi'nde, 103'ü Eğitim Fakültesi'nde,

204'ü ise Mühendislik Fakültesi'nde okumaktadırlar.

Ölçme Araçları

Bu araştırmada, üniversitede verilen akademik danışmanlık hizmetinin değerlendirilmesi amacıyla önce akademik danışmanlık hizmeti için gerekli özellikleri ve bu hizmet içinde yer alan etkinlikleri içeren 31 maddelik bir liste hazırlanmıştır. Bu listedeki maddeler seçilirken ilgili litaretürden ve akademik danışmanlar ile öğrencilerin görüşlerinden de yararlanılmıştır. Daha sonra, oluşturulan bu liste, akademik danışmanlık konusunda, (1) akademik danışmanların ve (2) lisans öğrencilerinin görüşlerinin toplanabilmesi için iki paralel formdan oluşturulan bir ölçme aracına dönüştürülmüştür. Her iki formda yer alan maddelerin paralellığı maddelerin anlam ve ifadesi korunarak sadece soruların öznesinin değiştirilmesi ile sağlanmıştır. Örneğin akademik danışmanlar formunda yer verilen "Öğrencilerime seçmeli dersler hakkında bilgi veririm" ifadesi öğrenci formunda "Akademik danışmanım seçmeli dersler hakkında bilgi verir" şeklinde, "Ders programındaki çakışmalarına çözüm getirmeye çalışırım" ifadesi "Akademik danışmanım ders programımızdaki çakışmalarımıza çözüm getirmeye çalışır" şekline dönüştürülmüştür. Bir başka deyişle, Akademik Danışmanlık Sistemi Değerlendirme Ölçeğinin Akademik Danışman Formunda (ADSDÖ-A) danışmanların akademik danışma görevlerine ilişkin kendi kendilerini değerlendirmeleri; Öğrenci Formunda (ADSDÖ-Ö) ise, öğrencilerin akademik danışmanların verdikleri hizmetlere ilişkin değerlendirmeleri ölçülmeye çalışılmıştır.

Bu formlar, daha sonra uzman kanısına sunulmuş; ayrıca, maddelerin açık ve anlaşılabilirliğinin belirlenmesi amacıyla Eğitim Fakültesi'nin çeşitli bölüm ve sınıflarındaki 57 öğrenciye ve bu bölümlerdeki 11 Akademik danışmana uygulanmıştır. Bu uygulamalardan gelen tüm eleştiriler de gözönüne alınarak her iki formu

da 25 maddeden oluşan ADSDF'ye son şekli verilmiştir.

Araştırmaya katılan akademik danışmanlardan ADSDÖ-A ve öğrencilerden ise ADSDÖ-Ö'de yer alan toplam 25 maddedeki her bir ifadeye ne derecede katıldıklarını 5=Kesinlikle katılıyorum ile 1=Kesinlikle katılmıyorum arasında değişen 5'li bir ölçekte işaretlemeleri istenmiştir. Böylece, iki formda da yer alan her bir maddeden elde edilen puanlar 1 ile 5 arasında değişmektedir.

İşlem

ODTÜ'nün 5 fakültesinde akademik danışmanlık yapan tüm öğretim elemanlarına araştırmanın amacını belirten bir yazıyla birlikte ADSDÖ-A'lar gönderilmiş ve 20 gün sonra doldurulan formlar danışmanlardan toplanmıştır. Bu zaman süresinde formları doldurmayan akademik danışmalara süre verilmiş ve bölüm sekreterlikleri kanalıyla bu formlarda toplanarak 287 akademik danışmanın araştırmaya katılması sağlanmıştır. Toplam 735 kişiden oluşan öğrenci grubu üzerinde yürütülen uygulamada ise, ADSDÖ-Ö, öğrencilere, toplu olarak ve planlanan ders saatlerinde uygulanmıştır.

Bulgular

Öğrenci ve akademik danışmanların verilen akademik danışmanlık hizmetini değerlendirmeleri arasındaki farklılığın test edilmesinde t-test tekniği kullanılmıştır.

Akademik danışmanların ve öğrencilerin ADSDÖ-A ve ADSDÖ-Ö'de yer alan her bir maddeye verdikleri yanıtlardan hesaplanan puanların ortalama ve standart sapmaları ile bu puan ortalamaları arasındaki farklılıkların ilişkin t değerleri Tablo 1' de sunulmuştur.

Tablo 1'den de görüldüğü gibi, akademik danışmanların puan ortalamaları 4.49 ile 2.38; standart sapmaları ise, 1.44 ile 0.59 arasında değişmektedir. Bu puan ortalamaları öğrenci grubunda 3.86 ile 1.86; standart sapmalar ise, 1.33 ile 0.87 arasında

değişmektedir. Akademik danışmanlar ile öğrencilerin puan ortalamaları arasındaki farklar ise, "Kayıt harçları konusunda bilgi verme" ve "Akademik danışmanlık Y. Doç. ve üstü ünvana sahip danışmanlarca yürütülmelidir" maddelerinin dışında, anlamlı düzeydedir. Elde edilen farklılıkların genelde, akademik danışmanların ortalamalarının öğrencilere kıyasla daha yüksek olmasından kaynaklandığı görülmektedir.

Tartışma ve öneriler

Bu araştırmada elde edilen bulgular, akademik danışmanlık hizmetinin değerlendirilmesi ile ilgili olarak akademik danışmanların ve öğrencilerin görüşleri arasında araştırmada saptanan özelliklerin çoğunluğunda anlamlı farklılıklar bulunduğunu göstermiştir. Elde edilen bu bulguların daha önce bu alanda yapılmış araştırma bulgularıyla tutarlı olduğu görülmektedir (Tümkeya,1990).

Tablo 1: Akademik Danışmanların ve Öğrencilerin Akademik Danışmanlık Hizmetlerini Değerlendirmelerine İlişkin Puanlarının Ortalama ve Standart Sapmaları ile Bu Puan Ortalamaları Arasındaki t-Değerleri

Maddeler	Öğrenci Grubu			Aka. Danışman Grubu			t- değerleri
	n	\bar{x}	SD	n	\bar{x}	SD	
Severek ve isteyerek yürütme	735	3.51	1.11	287	3.80*	1.08	3.77*
Başarıya olumlu katkıda bulunma	734	2.72	1.13	286	3.59	1.02	11.76*
Danışmanlığın çok zaman alması	732	2.48	0.99	281	2.83	1.11	4.62*
Derslerin içeriğini ve öncelik sırasını bilme	732	3.42	1.12	286	4.33	0.80	14.40*
Bölüm programını tanıma	734	2.98	1.16	287	3.97	0.89	14.52*
Kayıt işlemlerini kendisinin yapması	731	3.20	1.27	287	2.58	1.32	6.90*
Düzenli öğrenci dosyası tutma	735	3.86	0.87	283	4.24	1.02	5.56*
Akademik sorunlarla ilgilenme	734	3.22	1.23	287	4.27	0.79	16.20*
Bireysel sorunlarla ilgilenme	731	2.11	1.15	285	3.56	1.09	19.01*
Burslar hakkında bilgi verme	727	1.86	0.92	287	2.54	1.13	9.02*
Seçmeli dersler hakkında bilgi verme	730	2.47	1.18	286	3.99	0.84	22.95*
Üniversite olanakları hakkında bilgi verme	731	2.26	1.09	286	3.45	1.02	16.35*
Yatay geçiş konusunda bilgi verme	724	2.58	1.12	283	3.28	1.14	8.84*
Kayıtlar süresince ofisinde bulunma	715	3.51	1.17	287	4.49	0.60	17.47*
Öğrenciyi ulaşmak için çeşitli yolları deneme	711	2.93	1.17	287	3.88	1.02	12.67*
Ders programındaki çakışmaları giderme	711	3.01	1.11	286	3.90	1.03	12.04*
Kayıt harçları konusunda bilgi verme	712	2.50	1.03	281	2.38	1.10	1.58
Akademik sorumlulukları hatırlatma	710	3.06	1.11	285	4.11	0.88	15.58*
Yönetmelikler hakkında bilgi verme	704	3.27	1.00	286	3.82	0.91	5.10*
Mezuniyet sonrası işler hakkında bilgi verme	703	2.53	1.03	284	3.39	1.20	10.62*
Kayıt hatalarının giderilmesi için uğraşma	708	3.69	1.05	285	4.45	0.59	14.41*
Kolay diyalog kurulabilmesi	705	3.74	1.15	284	4.44	0.67	11.92*
Akademik danışmanlığı Y. Doç. ve üstü ünvanlılar yapmalıdır.	704	2.96	1.30	281	2.85	1.44	1.06
Akademik danışmanlık sisteminin verimliliği	708	2.99	1.33	284	3.23	1.16	2.90*
Akademik danışmanlık sisteminin gerekliliği	693	4.22	0.95	282	4.05	1.05	2.31*

*p< 0.05

Bu araştırmada, akademik danışmanlık hizmetleriyle ilgili olarak saptanan maddeler, genel olarak bilgi verme, akademik danışmanlık ofis işleri, akademik danışmanın bireysel özellikleri ve bütün olarak akademik

danışmanlık sisteminin değerlendirilmesi grupları altında tartışılabilir. Bilgi vermeyi içeren maddelere bakıldığında, bu maddelerin, "bölüm programı", "burslar", "seçmeli dersler", "üniversitenin olanakları",

"yatay geçiş", "yönetmelikler", "mezuniyet sonrası iş olanakları", hakkında bilgi verilmeyi içerdiği söylenebilir. İlgili maddelerin hepsinde akademik danışmanlar öğrencilere gerekli bilgileri verdiklerine inanırken, öğrenciler bu konularda bilgilendirilmediklerini belirtmektedirler. Sadece harçlar konusunda bilgi vermede öğrencinin ve akademik danışmanların değerlendirmeleri arasında fark bulunmamaktadır.

Akademik danışmanlığın ofis işleriyle ilgili olan maddeleri ise, "kayıt işlerini kendisinin yapması", "düzenli bir şekilde öğrenci dosyalarının tutulması", "akademik danışmanlığın çok zamanını alması", "kayıtlar süresince ofisinde bulunması", "öğrenciye ulaşmak için çeşitli yollar denemesi", "ders programındaki çakışmaları gidermesi", "kayıt hatalarını gidermesi" dir. Akademik danışmanlar, tüm bu maddelerdeki işleri yaptıklarını belirtirken, öğrenciler bu işlerin yeterince yapılmadığı görüşündedirler. Elde edilen bu farklılıklar, araştırmanın yürütüldüğü sırada ODTÜ'de henüz uygulamasına başlanmamış olan bilgisayarlı kayıt işlemleri öncesinde saptanmıştır. Bu uygulamanın başlamasıyla birlikte, ofis işlerinin yürütülmesinde hem danışmanların hem de öğrencilerin daha az zorlukla karşılaşacaklarına ve bu yönden bu farklılıkların yeniden incelenmesi gerektiğine inanılmaktadır.

Akademik danışmanların bireysel özellikleri ile ilgili olarak; "akademik danışmanlığı severek ve isteyerek yürütmesi", "kolay diyalog kurulabilmesi", "programdaki derslerin içeriğini ve öncelik sırasını bilmesi", "akademik sorunlarla ilgilenme", "bireysel sorunlarla ilgilenme", "akademik sorumlulukları hatırlatma" maddelerinde de akademik danışmanların öğrencilere kıyasla kendilerini daha olumlu algılama eğilimi içinde oldukları görülmektedir.

Akademik danışmanların yukarıda sözü edilen konularda kendilerini olumlu değerlendirme eğilimi, tüm akademik danışmanlık sisteminin değerlendirilmesiyle

ilgili "akademik danışmanlık sistemini verimli bulma" ve "öğrenci başarısına olumlu katkıda bulunma" maddelerinde de gözlenmekte, ancak, akademik danışmanlığın gerekliliği ile ilgili maddede bunun tersine bir eğilimin ortaya çıktığı görülmektedir. Diğer bir deyişle, öğrenciler, akademik danışmanlığın gerekliliğine, akademik danışmanlardan daha fazla inanmaktadırlar.

Akademik danışmanlık ile ilgili olarak akademik danışmanların verdikleri ve öğrencilerin aldıkları hizmetlerin değerlendirilmesi arasında elde edilen bu farklılıklar, akademik danışmanların belirtilen özellikler yönünden verdikleri hizmeti daha etkin bulmalarından; buna karşılık, öğrencilerin bu hizmeti yeterince etkin bulmamalarından kaynaklanmaktadır. Elde edilen bu bulgular, akademik danışmanların yukarıda giriş bölümünde de belirtildiği gibi, görevin tanımından kaynaklanan çifte yükü, yani akademik ve akademik olmayan yönleriyle, akademik danışmanlık görevinin gereklerini yeterince yerine getirdiklerine inandıklarını göstermektedir. Oysa, bir hizmetin verilmesindeki etkinlik, bu hizmeti veren kadar hizmeti alanın da sağladığı doyuma bağlı olarak değerlendirilmelidir. Bu araştırmada, akademik danışman ve öğrencilerin eşleştirilmesi yöntemi kullanılmamasına rağmen, bu bulgular, öğrenci grubunun verilen bu hizmetten yeterince yararlanmadığı inancını taşıdığı izlenimini vermektedir.

Bu araştırma, akademik danışmanlarla öğrenciler arasında akademik danışmanlık hizmetinin değerlendirilmesine ilişkin farklılıkların saptanması amacıyla yürütülmüş; ancak, araştırmada bu farklılıkların nedenlerini anlamaya yönelik bir yol izlenmemiştir. Bu nedenle, araştırmanın bulguları bu sınırlılık içinde ele alınmalıdır. Ancak, araştırma bulguları öğrenciler ve akademik danışmanların verilmekte olan akademik danışmanlık hizmetlerini farklı bir şekilde değerlendirdiğini göstermekle birlikte

her iki grubunda ortalamaları incelendiğinde, akademik danışmanlığın gerekli olduğu, ancak, etkililiğinin yeterli olmadığı vargısına varılabilir. Kuzgun (1989) tarafından vurgulanan bu vargı akademik danışmanlık hizmetlerinin etkililiğini arttırmaya yönelik önlemlere acilen gereksinme duyulduğunun belirtisi olarak ele alınmalıdır.

Bundan sonra bu alanda yapılacak çalışmaların aşağıda sunulan öneriler dikkate alınarak yürütülmesinin yararlı olacağına inanılmaktadır.

1. Bu araştırmada elde edilen farklılıkların, cinsiyet, bölüm, üniversite, vb. ortak değişkenlerle; akademik danışmanlar için, ünvan, danışmanlık yapma süresi, kişilik özellikleri, vb.; öğrenciler için ise, akademik başarı, sınıf, vb. değişkenler açısından incelenmesi yararlı olacaktır.

2. Aynı akademik danışmana bağlı öğrenci grupları üzerinde yürütülecek biçimde planlanan araştırmaların konuya daha ayrıntılı bir bakış açısı getireceğine inanılmaktadır.

3. Son olarak, yukarıda da değinildiği gibi, bu konudaki araştırmaların akademik danışmanlık hizmetlerinden elde edilen doyum/doyumumsuzluğun nedenlerine inilerek incelenmesi, bu hizmetlerin verimliliğinin artırılmasını sağlayacaktır.

Kaynaklar

Aydın, G. (1987). Öğrencilerin psikolojik danışma ve rehberlik uygulamalarına ilişkin algı ve beklentileri. **Eğitim ve Bilim**, 12(65), 61-69.

Görkem, N. (1984). **Öğrencilerin rehberlik uzmanlarından gördükleri hizmetlerle beledikleri hizmetler arasındaki fark** (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi) A.Ü. Eğitim Bilimleri Fakültesi.

Gülermen, A. (1989). Akademik danışmanlara rehberlik ve psikolojik danışman niteliğinin kazandırılması. **Yükseköğretimde Rehberlik ve Psikolojik Danışma Toplantısı**. A.Ü. Eğitim Bilimleri Fakültesi Yayınları, 161, 43-48.

Gültekin, I. (1984). **Orta Dereceli okullardaki sınıf öğretmenlerinin görev algıları**. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, A.Ü. Eğitim Bilimleri Fakültesi.

Kepçeoğlu, M. (1987). **Orta dereceli okullarda rehberlik uzmanlarının görevleri: Algıları ve beklentiler**. Yayımlanmamış Doktora Tezi, H.Ü. Sosyal Bilimler Enstitüsü.

Kuzgun, Y. (1989). Öğrencilerin akademik danışmandan beledikleri görevler ve danışmanların görev algıları. **Yükseköğretimde Rehberlik ve Psikolojik Danışma Toplantısı**. A.Ü. Eğitim Bilimleri Fakültesi Yayınları, 161, 115-126.

Orta Doğu Teknik Üniversitesi Yönetmelikler (1990).

Özgüven, E. (1989). Yüksek öğretimde öğrenci kişilik hizmetleri. **Yükseköğretimde Rehberlik ve Psikolojik Danışma Toplantısı**. A.Ü. Eğitim Bilimleri Fakültesi Yayınları, 161, 13-22.

Tümekaya, S. (1990). **Akademik danışmanlar ve öğrencilerin akademik danışmanlık görev algıları ile verilen akademik danışmanlık hizmetlerini değerlendirmeleri**. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.